

lige; men idet jeg nævner dem, siger jeg, at jeg anseer dem for at betegne og udtrykke paa det Allertydeligste det, som nødvendigtviis maa skee, om vor hele Udvikling skal kunne blive heldbringende og nyttig. Jeg sigter til denne allerede tidtomtalte § 76, samt Paragraphen om den communale Frihed, Paragraphen om Nævningernes Indførelse og Paragraphen om Offentlighed og Mundtlighed, nemlig §§ 74, 76, 77 og 79; det er disse Paragrapher, som skulle samtidig — idetmindste nogenlunde samtidig — opfyldes, og hvoraf de to, som ligge nærmest til Opfyldelse, ere de, som skulle give os Midler til at bære den sidste, nemlig Paragrapherne om Administrationens Søndring ud fra Domstolene og Communernes Selvbestyrelse. Communernes Selvbestyrelse bestaaer ikke i, at der gives visse Regler for, at Communerne skulle tage Bestemmelse om det og det, nei! den bestaaer i, at Communerne vælge deres egne Borgemestere. Saalænge vi beholde et Statsborgemeisterkab i Communerne, kunne vi give disse saamange Friheder, som vi ville, og faae dog ingen Communalfrihed; og vi faae ikke Communerne udfrie af Administrationen, saalænge Staten skal betale Penge til Borgemeistrene. Borgemeistrene skulle vælges i Communerne; styre dem efter Communernes egen Villie og gjøre det som en Borgerpligt, saa hører det nærværende dyre Borgemeisterkab op. Jeg sagde det ifjor, men just fordi Borgemeistrene vare dyre, kunde vi ikke blive af med dem; Alt, hvad der er dyrt og som gaaer til Personer, kunne vi ikke blive af med, saalænge de ærede Rigsdagsmænd ikke have Mod til at vortere imod alle disse personlige Pengekrav. Affind Dem med de nuværende Personer saa dyrt, som De ville; men bind Dem ikke gjenem de nuværende Personer, som de have Barmhertighed med, til Stillingen for al Fremtid og Ewighed. Det er det, vi gjøre ved Lønningslovene. Vi skulle ikke sige: „For Fremtiden skal det og det gives Embedet;“ men man skal sige: „Den nærværende Embedsmand har levet under saadanne Forhaabninger, at han med Rette kan vente det og det, giv ham det da, men giv det ikke til Embedet!“ Da Embedsmændene ikke udskrives til Posterne, men udnævnes og vælges, kunne de jo lade være at

modtage Embederne, naar Vilkaarene ikke behage dem, og siger man saa: „vi faae ikke Nok,“ saa svarer jeg: lad os først faae det at see. Dette skal jeg imidlertid ikke forfølge videre uden for blot at gjøre den ærede Minister opmærksom paa, hvilken umaadelig Banfælsighed han har slabt sig ifjor ved ikke ifjor at vide, hvad han veed iaar: at have det almindelige Begreb om, hvorledes Jurystitutionen her skal see ud. Han sagde ifjor: Jeg kan ikke i dette Dieblift danne mig Begreb om, hvorledes Nævningeinstitutionen vil gribe finantzielt ind; — thi Andet var der ikke Spørgsmaal om. Nu synes den ærede Minister dog at have en Idee om det hele Forhold, efter som han nu kun skal „file“ Paragrapher i Forslaget om Institutionens Indførelse; altsaa maa han vel nu kunne oversee det Spørgsmaal: kunne vi bære Beføstningerne, og kjøbe vi ikke Guld for dyrt?

Det, som især bragte mig til at forlange Ordet, var, at jeg vilde bringe i Erindring, at hvor herlige, storartede og skjønne end alle saadanne Planer ere, have de dog en finantziel Side, som ikke bør oversees, men som maa komme med i Betragtning, og vi maae spørge: hvor have vi Midlerne til at udføre, hvad vi ville, og hvorledes kunne vi ved at anvende de Midler, vi have, paa en bedre Maade naae Maalet? — Nu siger jeg, ligger her ganske klart for; at naar vi ville udvikle en Underdommerinstitution som den, den ærede Forslagsstiller her har bragt frem, saa behøve vi ikke, jeg troer, 156 Stykker Dommere og Skifteforvaltere, kort sagt denne utilbørlige Sammensætning af Smaadele, som for Diebliffet udgjøre de saakaldte Retsbetjente. Ville vi forsyne vort Land i rundeligt Maal med Dommere, ville de Herrer ved at see efter erkjende, at med nogle og 70, maastee 80 kunne vi forsyne Landet med saamange Dommere, at ingen Indvaaner har mere end 2 Mil at reise for at søge sin Ret hos en Dommer, og saa ville disse Dommere være frigjorte for alt Andet end en reen, kjær Domsmagt eller Control med de offentlige Sager, vel at mærke Control, ikke Forvaltning, det er en stor Forffjel. For Diebliffet ere disse Mænd i en væsentlig Grad saavel Forvaltere som Controleurer, og derfor have vi mange Steder tarvelige For-